

Előfizetési árak:
 Egész évre 10.— kr.
 Félévre 5.— .
 Negyedévre 2.50 .
 Egy hónapra 1.— .
 Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
 nap, vasárnap kivé-
 telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

**Szerkesztőség és
 kiadóhivatal:**
 Főpiacz, a váro-
 házzal szemben.
Hirdetések:
 Egy hasábos petít
 soronként 5 kr-ért
 számíttatnak.

A harctérről.

— ápril 27.

A tengeren yankeek és spanyolok elfogdossák az egymás hajóit s ebből a hadijátékból valami váratlan tanulság világít felénk. A világért se szalaszszuk el!

Mi ez a tanulság?

Az, hogy a magyar agráriusoknak egyik legszínesebb buboréka elpattant és a lehangzatosabb panaszokról kisült, hogy milyen üres. Ugy-e váratlan tanulság? És meglepő? S mégis úgy van, ennek az áldatlan tengeri háborúnak kellett bekövetkeznie, hogy a magyar közönséget meggyőzze, milyen alaptalau a magyar agráriusoknak az a vádja, hogy a buzaárak depresszióját a kormány rossz vámpolitikája és elhibázott kereskedelmi intézkedései okozták. A parlamenti vitákban, a sajtóban hiába hangsúlyozták, — hogy ez a depresszió általános, hogy okai másutt rejlenek, az agráriusok kórusa tántoríthatlanul énekelte tovább, hogy minden gazdasági bajnak és a buzaáraknak is csak a kormány kereskedelmi és vámpolitikája az oka.

Az argumentálás az ilyen konok állhatatossággal szemben egyszerűen lehetetlen volt és a józan közvélemény már akkor is világosan látta, hogy az agráriusokat csak a kedvező véletlen, vagy

mondjuk inkább a tapasztalás fogja meggyőzhetni. És már hónapok óta csakugyan mutatkoztak jelek, hogy bár a vámpolitika nem változott, a buzaárak általános okokból is emelkedtek.

Most pedig megjött a legerősebb lövés.

A spanyol-amerikai háború kitörésének hírére a buzaárak olyan magasra szöktek, mint leginségesebb esztendőkből. Míg a tavalyi budget-vita során még prémiumokat is sürgettek, csak hogy a buzaárakat legalább mesterségesen felszöktessék, most egyszerre úgy alakultak a viszonyok, hogy májusra és júniusra tizennégy forinttal jegyzik a buzát.

Mit bizonyít ez? Bizonyítja azt, hogy a magyar agráriusok, bár a föld ápolásának szeretetét jóformán monopolizálják, máig sem tudtak a buzaárak titkainak mélyére látni. Bizonyítja, hogy csak egy háborús amerikai mozdulat kellett és a magyar buza ára a román konkurrenzia s egyéb felpanaszolt politikai hibák daczára felszökött. És bizonyítja azt, hogy a magyar agráriusok is csak az elcsépeelt ellenzéki fegyvert tudják forgatni: azt a fegyvert ugyanis, a mely minden elképzelhető vagy csak elképzelt bajért egyedül a kormányt szereti okolni. Mert hiába hangoztatja az ellenzék néha napján, hogy nem okos

dolog mindig a kormány segítségét hajhászni, mert ez a kormány omnipotenciájára vezet, a faktum mégis csak az, hogy az ellenzék a vizes lepedőt akkor is a kormányra próbálja teríteni, mikor a tapasztalható bajok nem kormányintézkedésekben gyökereznek, hanem az általános konjunkturákban. Mert valamennyi politikának a jósága csak normális időkben mérhető meg, nem pedig olyan években, a mikor a rossz termés, elemi csapások, vagy tőlünk nem függő alakulások az egész világon megzavarják az egyensúlyt.

Az amerikai hírekre hirtelen felszökött buzaárak tehát nagy tanulságot rejtenek. Megtanulhatják a magyar agráriusok, hogy oktalanság minden bajért mindig csak a kormányt felelőssé tenni; és megtanulhatja a magyar közvélemény, hogy az agráriusok tömeges panaszaival szemben illik némi hitetlenséget is tanusítani. Mert akármilyen hangzatos is valamely panasz, jön egy nap, mikor egy váratlan tapasztalás tönkresilányítja. És akármilyen tetsző a szemnek valamely buborék, jön egy nap, mikor egyszerűen szét-pattan.

És hogy ez a nap bekövetkezzék, ahhoz nem is kell az ostromolt kormánypolitikának megváltoznia. Nem. Csak az kell, hogy a világ gépezetében valami tör-

TÁRCZA.

A nagy férfiú özvegye.

— Alphonse Dandet. —

Mikor hire kelt, hogy újra férjhez ment, meg se lepődött rajta senki. Akármilyen kiváló szellem is volt a nagy férfiú, sőt talán épen hogy azért, a tizenöt esztendő alatt alaposan megkeserítette a neje életét; szeszélyeiről, furcsa bogarairól sok szó esett akkoriban Párisban. A dicsőség útján, melyet diadalmasan és rohamosan futott meg, mint az olyanok, a kik ifjan szoktak elhalni, alázatosan és félénken követte a nő; meghúzódott a kocsi sarkában, úgy várta örökké az összeütközést. Ha panaszkodott, rokon, barát, az egész világ, mind ellene volt.

— Becsüld meg gyöngeségeit, — mondogatják, egy Istennek a gyöngeségei azok. Ne zavard őt, ne alkalmatlankodjál neki. Gondold meg, hogy férjed nem csupán a tied. Sokkalta inkább a hazáé, a művészeté, mint a családjáé... Ki tudja, ha nem éppen azoknak a hibáknak, miket a szemére vetett, köszönhetjük-e a felséges műveket?

Végre is, hogy kimerítette a sok türés, fellázadt, kitört belőle a sok igaz-

ságtalanságon való méltatlankodás, olyanira, hogy a nagy férfiú halála táján azon voltak már, hogy válópéert indítsanak egymás ellen s meghurezolják a híres, szép nevet a botránylapok törvényszéki rovatában.

A boldogtalan frigy izgalmi a legutóbbi betegség okozta az izgatottság s a haláleset váratlan csapása után, a mely fölrámasztotta benne egy perezre hajdani érzelmét özvegysege első hónapja üdvös hatással volt a fiatal özvegyre, különösen hogy az évadot fürdön töltötte. A kényeszerű visszavonultság, a megenyhült fájdalom varázsa valósággal megifjította őt, a harminczöt esztendőss asszonyt; második ifjusága idején szintoly esábitónak tetszett, mint volt az első idején szintoly. Azután meg a fekete szín is jól állott rajta kissé büszke magatartásán megérezett a felelősségnek az a tudata, hogy olyan nő, a ki egymagára maradt a világon s a ki nek egy nagy név egész dicsőségét kell viselnie. Lelkiismeretesen gondját viselte az elhunyt dicsőségének, annak az átkos dicsőségnek, a mely anyni könyjébe került s a mely most napról-napra nőtt, mint valami ragyogó virág, megyet a sirdomb fekete földje táplál. Hosszu gyászfátyolába burkoltan sorra járta a színházak igazgatóit, a kiadókat, hogy férje

operáinak műsorra tűzését szorgalmazza, hogy a hátrahagyott művek, a befejezetlen kézírások kinyomását ellenőrizze. S mindent bizonyos fajta ünnepies gondossággal s kegyeletes tisztelettel végezte el.

Ez időtájt ismerkedett meg második férjével. Zenész volt az is, bár körülből ismeretlen még; szerzett néhány keringőt, dalt, meg két kis operát. A mik ugyan gyönyörű nyomásban jelentek meg, de se nem játszotta, se nem vette azokat senki. Azonfelől, hogy esinos fiú volt s nyárs-polgári családja révén szép vagyon nézett rá, csupa végtelen tisztelettel bámulta a lángeszét, volt benne valami a híres emberek furcsaságaiból és a fiatal emberek lelkesültségéből. Így esett, hogy mikor megmutatták neki a mester özvegyét, káprázat fogta el. Minthamaga a dicső muzsa képe tünt volna föl előtte. Azon nyomban belészeretett s hogy az özvegy kezdett már kissé visszatekinteni a társaságba, bevezette magát az özvegy otthonába. Ott aztán, csak egyre nagyobbra nőtt szenvedélye a lángész levegőjétől, amely ott hullámozott a szalón minden sarkában. A mester mellszobra, a zougora, a melyen komponált, a butorokon szana szét heverő hangjegyfüzetei, dallamosak voltak még a szemnek is mintha a tagjaikra irt sorokból zene rez-

ténjék. Hogy a konjunkturák megváltozzanak. Hogy például a yankeek és a spanyolok kölcsönösen elfogadják a tengeren egymás hajóit . . .

Ujabb hírek a háborúról. Amerika most már alakilag is megüzente Spanyolországnak a háborút, amely igazában már körzél egy hete dul. Mac Kinley a kongresszushoz intézett üzenetében a háborút olyképp tünteti fel, mintha azt egyedül Spanyolország okozta volna, a mikor a Kubára vonatkozó ultimátumra a diplomáciai összeköttetés megszakításával felelt.

Spanyolországban a nemzeti lelkesedés mellett, bámulatot keltő az egyetértés, amelyet a máskülönbben széthuzódó pártok tanusitanak és a Sagasta-kormány eldiesekedhetik vele, hogy nálánál erősebben és szilárdabban még soha egy miniszterelnök sem állt. Ez az egyetértés bizalmat önt a népbe is, amely lelkesedik a szent ügyért, Spanyolország becsületéért és mint egy ember kész sikra szállni.

A külföld rokonszenve is határozottan Spanyolország mellett nyilatkozik meg. Ma csak Párisból és Mádrídból jelez a táviró üdvözlőket, de kétségtelen, hogy ezeket Európa minden részéből sok más fogja követni. A vén Európa nem pártolja az amerikai kalmárszellem által kierőszakolt háborút, de ha már kitört, győzelmet kíván a spanyol fegyvereknek, melyeket egyedül a haza szent gondolata vezet a harcra.

Országgyűlés.

Budapest, április 25.

Sima Ferenczel kezdődött az ülés. Nem beszélt a szentesi követ, csak levelet írt, a melyben elpanaszolja, hogy őt elővezetés terhe alatt cizálta meg a rendőrség, a miben az immunitása megsértését látja

— Kiadatik a mentelmi bizottságnak! — mondja Szilágyi Dezső.

Ezzel a Sima ügye simán el volt intézve. Következett a kongrua tárgyalása. A részletes vita során mindinkább kiderül, hogy a szónokok teljesen kimerítették már a kérdés anyagát az általános tárgyalásnál.

A harmadik paragrafus van soron. Kiss Albert módosítani óhajt, módosítani

akar Barta is. Jágics József a javaslat „néhány hézagait kívánja betapasztani.” Wlassics Gyula kultuszminiszter felvilágosításai után a Ház elvetette a két negyvennyolcas módosításait és Jágics József módosításával fogadta el a paragrafust.

Apróbb-nagyobb felszólalások hullámcsapásai között folydogál a vita. A szónoklatok nagyobbára öt és 10 percznyi időtartam között maradnak. Egy-egy egyéni módosítása akad mindenik honatyának. Egmásután beszélnek Meskó László, Páder, Thaly. Közben a miniszter tart egy rövid felszólalást.

Thaly Kálmán, a ki a mellett beszél hogy a papok tanuljanak meg magyarul, mond egy pár jóízű dolgot.

— Annnyival inkább jó lesz, ha a papok megtanulnak magyarul, — mondotta — mert őket — már tudniillik azokat, a kiknek szabad házasodni — tudvalevőleg rendszeren igen sok gyerekkel szokta jutalmazni az Ur. A gyerekeknek pedig nagy előny lesz, ha megtanulják az államnyelvét. De jó lesz maguknak is, mert akkor nem gunyolhatja őket a népdal, a mely így szól:

Az ormódi pap;
Nem tud magyarul;
Valahányszor szólni kezd,
Majd hogy meg nem ful.

Makkfalvy Géának is lenne egy módosítványa, az öreg Madarász pedig azzal kezdte a szónoklatát, hogy ő ugyan „a javaslatnak egyetlen betűjét se fogadja el” — de a Thaly Kálmán módosítását ő is pártolja.

Utána Wlassics Gyula kultuszminiszter hivatkozott a kormánynak a magyarság terjesztése terén kifejtett tevékenységére.

Utánna Bethlen András és Madarász Imre beszéltek.

Végül Wlassics felvilágosító megjegyzései után az ülés véget ért.

A közvilágítás házi kezelésben.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Uj fordulatot vett a közvilágítás rendezésének négy év óta vajudó ügye. A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén kétszeres szó többséggel a légszergyár megváltása és házi kezelésbe vévése mellett foglalt állást, amit az irányadó férfiak közül már kezdetben is többen óhajtottak a város és közönség jól felfogott érdekében.

A zárt ülésen a bizottság. — Bakonyi Samu Márk Endre által is támogatva halasztó indítványt tett, hogy az augsburgi gyárral 1870-ben kötött szerződés előiratai beszerzessenek. — Ezzel szemben Szabó Kálmán és társai, u. m. Aczél (Stahl) Géza, Bechert Manó, Kardos László, dr. Kemény Mór, dr. Király Ferencz, Komlóssy Dezső Miskolczy Jenő, Nagy Ferencz, Szántó Győző és Torday Gábor a következő indítványt terjesztették elő:

Minthogy a pályázati feltételek 14-ik pontja értelmében az ajánlattevők szavatossága csak a f. é. május 14-ig tart és tizezer frt ovadékuk azontul kiadandó és az idő rövidsége miatt, — a bár eredménytelennek épen nem mondható pályázat tárgyában — érdemleges határozat hozatala ez okokból illuzórius volna, de az augsburgi társulat által a nyilvános pályázat ellen emelt óvás netaláni káros következményei is csak a jelenlegi gázszerződés 30—31 §§. szerinti megváltással háríthatók el: javasolja a bizottság, hogy a szerződésbeli jogánál fogva a város váltsa meg 1901-ben a gázgyárat és a világitásra szolgáló összes felszereléseket a kikötött 125000 frtért, a közvilágitást egyelőre vegye házi kezelésbe s a továbbiak iránt a tanács intézkedjék.

Csaknem két óráig tartó bizalmas tanácskozás után, amelyen a házi kezelés elve jutott többségre, nyilvános ülésen folytatták az érdemleges tárgyalást, melyről tudósítónk a következőket jegyezte föl.

Márk Endre ellene nyilatkozik a megváltásnak, úgy pénzügyi tekintetektől, mint a magánfogyasztó közönség érdekei szempontjából. Szerinte ez csak a lakosság újabb megterhelését vonja maga után. Aggodalommal tekint az indítvány elfogadása elé. Módot és alkalmat kér arra, hogy az ő megokolt aggodalmai eloszlattassanak és módot és alkalmat kér arra, hogy a házi kezelés indítványozói is kifejtthessék a magok álláspontjának indokait, az azoktól várható előnyöket, ha ugyan vannak ilyen előnyök.

Dr. Bakonyi Samu rámutat arra, hogy mily kár volt ma belemenni az érdemleges tárgyalásba. Fájdalommal mondja ki, hogy Debreczen város hitele olyan eljárás mellett, amely a közvilágítás

gett volna fel. És az özvegynek bájos lénye, a melyhez olyan jól festett keretnek, a komor emlékezet, melyhez olyan szívósan ragaszkodott, betetőzte a dolgot: örült módra belészeretett.

Hosszas habozása után végre is nyilatkozott a derék fiu, de olyan alázatos, olyan félénk módon. . . „Hogy jól tudja ő, mekkora csekélység az ő szemében. Megérti ő azt jól, mennyire nehezebb esik föléserélnie híres nevét az övével, azzal az ismeretlen, azzal az ismeretlen, azzal a semmi névvel. . .” És mondott még ezer ilyen fajta gyerekes dolgot. Elhíhetik, szíve mélyén hízelt asszonynak ez a hódítás, de azé radtta a tört szívű szerepét és az életuntat, a ki megvetően tekint le mindenre, már mint az olyan nő, a kire nézve vége már az életnek s még csak reménysege, sines arra, hogy újra kezdhesse azt. Ő, a ki soha olyan nyugodt nem volt, mint azóta, hogy nagy férfja meghalt, még most is könnyezve siratta, még most is tüzes-lelkesen szólott róla. Mindez persze, csak arra való volt jó, hogy ifju imádójában annál inkább éleszsze a rajongást, annál ékesszólóbbá, annál beszédesebbé tegye.

Szóval a szigorú özvegyiségnek házasság lett a vége; de az özvegy koránt-

sem mondott le özvegyi jogairól és — noha férje volt megint — özvegyebb özvegye maradt a nagy férfinak, mint volt valaha; mert hát tudta jól, hogy második férjének szemében ez a leghatósabb varázsa. Mivel pedig érezte, hogy nem oly fiatal, mint amaz, nehogy észre vegye ezt, az is szinte megroskaszotta lenézésével, azzal az irtalom számba menő leereszkedésével, a miben megvolt a mégaliance-án érzett kifejezetlen és mégis sértő bűnködése. A férfi azonban nem sértődött meg rajta; ellenkezőleg. Hiszen annyira meg volt győződve arról, hogy ő alább való nála és annyira természetesen tartotta, hogy az olyan nagy embernek emléke zsarnok módjára uralkodjék a szíveken. Hogy alázatosságában megtartsa, elolvasta véle olykor együttesben a mester leveleit, a miket akkoriban írt neki, mikor a szeptet csapta még körülé. A hogy így visszalátogatott a multba, tizenöt esztendővel megifjult tőle, a szeretett szép asszony volt megint, a kit a szerelmes dithyrambusokon át az írott szenvedély elragadó túlzásával néznek as embeerek. Ha meg is változott azóta, ifju férje dehogyan is nyugtalankodott a miatt, imádtá őt másnak a hitével, de sőt még hízelt is, ki tudná azt, miesodára való hii-

ságának. Ugy tetszett neki, mintha azok a szenvedélyes könyörgések egybeolvadnának az övével, mintha az elmúlt szerelmeket mind ő örökölte volna.

Különös egy pár volt! Még csak künn, a világban tetszettek igazában különösöknek. — Láttam őket néhányszor színházban. Ugyan senki rá veim ismert volna arra a fiatal, félénk, — kissé szepegő asszonykára, a ki hajdanában nyomában lépkedett a maestronak és szinte elveszett abban a gigászi árnyékban, a mit az maga körül vetett. Most bizony, hogy ott a páholy elején feltűnik, mindenki tekintetét magára vonja. Azt mondta volna az ember, hogy első férjének aureolája ragyogott fején, annak a neve viszhangzott körülötte, hol hódolat, hol szemrehányás alakjában. A második férj pedig odábbült kissé, áhitatos buzgósággal, mint a kik az életnek áldozták fel magukat, figyelte minden mozdulatát, leste, mikor lehet szolgálata.

Ha együtt voltak otthonunkban, ez a furesa viszony még felülőbb volt. Emlékszem még egyik estőjükre, melyet egy esztendővel rendeztek házasságuk után. A férj büszkén, de kissé zavartan forgolódott vendégei tömegében; zavarba ejtette, hogy akkora társaságot kell fogadni házában.

megoldására irányuló törekvéseket eddig kísérte, meg fog rendülni.

Nagy kár és helytelen volt az is, hogy a május 2 diki tanácskozás adatait, amelyek a házi-kezelésre vonatkoztak, elvonták a bizottság rendelkezése alul. A házi kezelést illetőleg egyedül Pozsony város adatait ismerjük. A pozsonyi példa lehet tehát csak irányadó; de ez arra tanuskodik, hogy Debreczenben a házi-kezelést nem lehet behozni. Hogy Pozsonyban olesőbb kerül a világítás előállítására, az olyan tényezőktől függ amelyekkel mi nem dicsekedhetünk. Ő nem teheti magáévá a házi-kezelés elvét; de nem támogathatja ma már az Augsburgi társulat ajánlatát sem. Ő meg van győződve, hogy az indítványozó urak egymás között meg vannak hasonulva. Egyrésztök állandósítani akarja a házi kezelést; mások csak ideiglenes expedienst keresnek benne. Kívánja a pályázat által eredményének elbírálását és a legelőnyösebb ajánlkozával való tárgyalás megindítását.

Komlóssy Dezső: Rendkívül kritikus helyzet állana elő, ha a dr. Bakonyi Samu indítványa fogadtatnék el. Új pályázat kiírásával a helyzet még súlyosabbá válnék. Ma már el vagyunk késve. Május 15-dikén jár le a határidő s addig szót sem válthatunk a pályázókval. Reflektál az előtte szólók érdemleges ellenvetéseire.

Nem feladat most azzal foglalkozni, honnan vegyük a megváltási összeget. Elég az elvi-kijelentés. Zsák-utczába vagyunk szorítva. Más menekvés nincs, mint a megváltás és a házi kezelésbe vétel. Másfélünk van még, hogy a részleteket és további teendőket megállapítsuk. Jelenleg ép azon a ponton vagyunk, hogy a város kezébe vegye egy ilyen fontos intézmény kezelését. Most vagyunk ott, ahol új világítási anyagok kipróbálása folyik. Ilyen az acetylen, mely semmi tekintetben nem áll hátrább a gáznál. Ami a Pozsonyra való ama hivatkozást illeti, hogy Debreczen, városi fejlettség tekintetében Pozsonyval össze nem hasonlítható, ez igaz, de nem kell figyelmen kívül hagyni, hogy Pozsony négy-szer annyit fizetett a gázgyár megváltására, mint amennyit nekünk kell fizetni és a gázvilágítás ott a megváltás idején nem volt több, mint amennyi nálunk 1900-ban lesz. A gázgyár és vízműtelep személyzete sem ugyanaz, csak az igazgató és a pénztárnok közös. Szóló ezután felsorolja a pozsonyi gázgyár évről-évre növe-

kedő jövedelmeit. Főlemlíti, hogy az augsburgi légszeszgyárnak adója arányában 44,000 frt jövedelme van ma a jelenlegi fogyasztás mellett is. Ilyen eredményt a házi kezelés mellett mi is elérhetünk majd. Később az sines kizárva, hogy helyi részvény-társasággá alakítsa át a város a közvilágítási vállalatot. A megváltási ár valamely alapból kölcsön vehető, ez mint a más eseteknél is történt.

Zádor Lajos indítványozza, hogy mondja ki a bizottság: a hirdetett versenytárgyalás meddő lévén, javasoltassék a közgyűlésnek, hogy a házi kezelés tanulmányozására és előkészítésére bizottságot küldjön ki.

Komlóssy Dezső ehhez hozzájárul.

Szabó Kálmán a szakértő küldött-ségre hivatkozik, amely a nagyon szétá-gazó ajánlatokat nem tudta, nem is tudhatta összeegyeztetni és így nem volt képes kimutatni, melyik ajánlat a legelőnyösebb. Hivatkozik az augsburgi légszeszgyár óvására és a t. főügyési véleményre: ily körülmények közt nincs más választás, mint visszatérni az eredeti alapra: a házi kezelés elvéhez térni vissza. A házi kezeléssel szemben támasztott aggodalmakat igyekszik eloszlatni. Csatlakozik Zádor Lajos imént tett indítványához. Nem fél a megváltáshoz szükséges fedezet miatt és bízik abban, hogy a város képes lesz kellő tőkét szerezni a további fejlesztéshez is. A villanyvilágítás a házi kezelésbe vétel által nem lesz kizárva. Sőt köszönettel tartozunk annak a körülménynek, amely megfogja engedni, hogy idővel a legjobb világítási módot alkalmazzuk.

Márk Endre az eddigi felszólalások által nem látja eloszlatva aggodalmait. A Zádor Lajos indítványa bizonyoság arra, hogy a kérdés felett csak akkor dönthetünk, ha tisztán állanak előttünk a számadatok. Ilyen értelemben ő is szívesen hozzájárul.

Dr. Kemény Mór: Azt szeretné tudni, hogy ha a házi kezelésre vonatkozó indítvány nem fogadtatik el, mit akarnak hát akkor az ellennézetük?

Bakonyi Samu erre azt feleli, hogy a Szabó Kálmán és társai indítványával szemben az övé áll, amely szerint a közgyűlés pályázatot hirdetvén, el kell bírálni az arra pályázó ajánlatokat, mert ez felel meg a közgyűlés határozatának.

Márton Imre: Mikor a házi kezelést nem tudjuk mással indokolni, mint a kényszerűséggel, — nem tartja szüksé-

gesnek a sietést; hanem indítványozza, hogy az el nem fogadható ajánlatok óvadéka adassanak vissza s a kérdés tanulmányozás, a további teendőkre nézve javaslat végett bizottságnak adassék ki.

Torday Gábor a házi kezelés mellett nyilatkozik.

Dr. Bakonyi Samu: Roppant egyszerű az a kérdés, hogy mi történjék az ajánlatokkal, amelyek kötelező voltának határideje május 15-én lejár. Fel kell kérni a pályázókat, hogy egyezzenek bele a határidő meghosszabbításába. Ebbe bizonyosan beleegyeznek. Megfogja bosszulni magát, ha egyszerűen vissza dobjuk óvadékaikat.

Ezzel a vita véget ért és **Vecsey Imre** szavazásra bocsátja az indítványokat.

A **Márk Endre** indítványa, hogy a kérdés tanulmányozás tárgyává tétessék, — kisebbségben maradt.

Ezután szavaztak a szakértő bizottság kisebbsége javaslatára: amelyet nem fogadtak el.

Dr. Bakonyi Samu indítványa, mely szerint az ajánlatok érdemlegesen tárgyalassanak, szintén elesett.

Zádor Lajos indítványát a többség elvetette, ellenben *elfogadta* a **Szabó Kálmán és társai fentebb közölt indítványát a házi kezelés behozatalára nézve.**

A többség eme véleményével szemben, — mint értesülünk — külön véleményt fog beadni dr. Bakonyi Samu és pedig:

- 1., a halasztás megtagadása,
- 2., az ajánlatok tárgyalásának, elbírálásának mellőzése, és
- 3., a Szabó Kálmán és társai indítványának elfogadása miatt.

Esketési beszéd,

melyet kászon-jakabfalvi László Elemér sorhajó-hadnagy, gróf Degenfeld Schomberg Annával történt egybekelésük alkalmával, a debreczeni ev. ref. nagytemplomban április 26-ik napján mondott: Kiss Áron debreczeni ev. ref. püspök.

Előfóhász.

Hálaadással, imádással
Jöttünk elődbe, mennyei atyánk
Vedd kedvesen, ha szívesen
Könyörgünk néked s magasztal szánk
Téged, te hatalmas, te nagy,
Ki a természetnek ura vagy,
Ki a szív vágyódását érted,
Óh légy lelkeddel közöttünk,
Kik téged imádni jöttünk,
Légy velünk, amint megígérted. Ámen.

Üdvözöllek titeket szívem melegével boldogságotok útján keresztyén ifju házaspár! Mert onnan jöttetek, hol szívetek legforróbb vágya teljesült, hol a nagy frigy közöttetek megkötöttetek, melyet többé senki könnyelműleg fel nem bonthat ti férj és feleség vagytok. Üdvözöllek titeket boldogságotok útján, mert ide e szent helyre léptetek, mely nem egyéb, hanem Istennek háza a mennyország kapuja, ide jöttetek, hogy a nagy czél legszentebb eszközét birjátok, hogy szövetségetek itt a nagy Istennek nevében kötendő szent esküvel megerősítsétek. Csak azt a házasságot mondhatjuk mennyben kötöttnek melynek esküjével ide siet a szerető pár Istene elébe, ki maga szerző a szent házasságot és az emberek szaporodását megáldotta. Azt kérdem azért tőletek indultok-e keresni más jobb hazát, langy tavaszt viruló s tenyésző nyárt, hol tisztább reménnyel mint szívárvány, tűnjék fel minden nap más nap után?...
Csak térjete vissza! Messze-messze feküdt a viruló Éden, már helyét sem tudjuk üdvét sem találjuk!

Az asszony, a lenéző tekintetű, mélabus, felsőséges asszony annyira a nagy férfiú özvegye volt mint még soha. Valami különleges módja volt arra, a hogy félvállról nézett le az urára, a hogy „szegény barátomnak“ szolítottá őt, a hogy reá-hárította a vendégek fogadásának robotját, olyan arezkifejezéssel, mintha azt mondaná:

— Egyébre ugy se vagy jó.

Köréje csoportba gyűltek azután a régi jó barátok, a kik tanui voltak még a mester első fellépésének, küzdélmének, sikereinek. Enyelgett most velük. Hiszen akkor ismerték, mikor olyan nagyon fiatal volt! Majd mind Anais-nak szolítottá, a beczéző nevében. Valósággal, mintha halotti tort ültek volna; a szegény férj tiszteletteljesen közeledett feléjük, hogy végig hallgassa, mint dicsérik az elődjét. — Sorra visszaemlékeztek a dicsőséges bemutató előadásokra, a majd mindig megnyert csaták estéire, azután a nagy férfiú szokásaira, arra a módra, a hogyan dolgozni szokott: mikor, hogy ihletet merítsen, azt kívánta, hogy teljes diszben, kivágott ruhában legyen mellette.

— Emlékezik-e még rá, Anais?

És Anais felsóhajtott és elpirult...

Akkoriban írta a szerelmet lehellő gyönyörű műveit, mindenek fölött Savonarolát, valamennyi közül a legszentélyesebbet, azzal a holdfényes, rózsailatos, és fülemile-csattogásos nagy kettőssel. A társaság egyik lelkesült tagja eljátszotta a nagy felindulás közepette a zongorán. Hogy a csudálatos műnek utolsó üteméhez ért, a nő zokogásban tört ki.

— Nem bírom tovább — mondotta. Soha meg nem állhattam sirás nélkül. — A mester régi barátai részvétükkel vették körül a boldogtalan özvegyet, fokonkint ugy belehevültek szerepükbe, hogy akár valami gyászszertartáson se különben. És reszkető kézzel szorították meg az özvegy kezét.

Rajta, rajta, Anais, bátorság.

És a legfursább az volt a dologban, hogy a második, a ki ott állott felesége mellett meghatott arczeval, megilletődöttten, megrázta kezét ő is mindenkinek s kivette részét ő is a közrészvéteből.

— Mekkora szellem! mekkora szellem! — mondogatta s megtörülte szemét. Megható is volt az, meg kaczagató is egyszerre.

Fordította: Elek Artur.

Csak térjetelek vissza! A bűnös felett elhangzott ítélet átok-sulya zárta le örökre annak kapuját, a gyarló emberi szem előtt.

Csak térjetelek vissza! Az élet künn mindenfelől zug, borong, viharzik; virág, ha olykor virul is hervatag-gyümölese izetlen, romlékony enyész, tövise fájdalom szenvedése tenger!

Csak vonuljatok vissza! mint kis esiga kagylójába, saját szívetek nek kicsiny világába. Ott fellelhető még a paradicsomnak kisdéd paránya az elveszett Eden boldogságának egy-egy kis oáza; zöld szigete.

És ha gyarló szavam ez ünnepi órában, meleg szívetekbe gyökeret verhetne, megjósolván nektek, hogy találhatjátok fel, és hogyan lehetend azt egész éltetek által élveznetek.

Tartsátok tisztán a forrást, melyből szerelmek eredt. Nincs kapocs nincs egybeköttetés, nincsen barátság, oly erős mint a tiszta szerelem rózsalánca. Az a lélek és test épségén, az érdek örökös egységén a külön nemnek delejes vonzalmán alapulva, hallhatatlanná magasul a lélek által, míg minden más kötelék idővel terhessé válik ernyed, ezer viszony s érdek-változás közt veszendővé lesz és végleg el is enyész.

Tartsátok meg óvjátok e tiszta forrás egymáshoz vonzó varázsát, a tántoríthatatlan bizodalmat. Addig, míg ez szilárd, míg a hitves párja saját hibáit is feledni elég bátor, míg a sátán gyanuját be nem veti a szerető szívébe: boldogságokat csak addig fog terjedni. Ott, ahol az egyik meg tudta csalni a másikat, félni fog maga is a megcsalástól; elvész a bizalom, gyanu s vizálykodás üszkein ég el a családi élet minden öröme, boldogsága.

Azért szerelmek tisztaságát, melyben most az üdv örömeit sejtitek, ápoljátok, óvjátok meg hiven. Hűség erényében van a szeretetnek éltető ereje. Hogyan kívánhatná a hűtelen, ki idegen lángok után csapong, hogy a párja hozzá valóban hű legyen. Ha egyik feladja a csatátért, lehetetlen várnia, hogy magára maradt hátsó diadalt vegyen. Csak azt az erényt van jogunk megkívánni, mit magunk gyakorolunk.

De a hűség vallás nélkül nem lakhatik soha emberi kebelben. Ha Isten, öröklét visszafizetés nincs, mi köthet egymáshoz? Veszve az a férfi, a ki Isten nem hisz s elveszti társát is; szörnyeteg az a nő, ki Istenhit s örökélet reménye nélkül megy férjéhez és gyanus még az eskü oltáránál is, „pillantásában a csáb orrgyilká reng, minden szavában egy tört eskü zeng.”

Azért a tiszta szeretet, igaz vallásos érzellemmel, az örökkévalóságnak köti meg szövetségét! Elszakasztja bár őket a halál, akkor is a visszamaradó vigasza, hogy „ismét látni fogják egymást”, nem enyész el s nem csal. Az ég és föld elmúlnak már, de „az Ur szavai soha el nem múlnak!”

Es hogy ily Isten szerinti, ily áldott lehessen az ő családi életük, jertek szerető rokonok! könyörögjünk mindnyájan érettök.

Isten, szeretetnek örök forrása, menyeyei Atyánk! A Te örök rendeletered szerint kíván ez Előtted álló ifju pár a házasságra egymásnak örök hűséget esküdni.

Te lobbantottad kölesönös lángokra egymás iránt az ő szíveiket, ők viszont előtted akarják fogadni, hogy e szerelmi lángot kebelökben holtokig táplálják.

Áldd meg uram őket a te szent akaratod hű teljesítésében: áldd meg őket jobb és balkezted anyai áldásával, hogy benned helyezett bizodalnok soha ne ingadozzék.

Es ha ők sem lehetnek mentek e változások honában az élet bajaitól — ha megcsalja őket is a tavasz reménye, ha nem adja meg sokszor számukra

sem aranykalászeit a hő nyár — ha gyümölestelen ősziakra, rideg tél következik, avagy felzudul felettük is a vész s lábaik alatt a kétség örvénye nyiladoz: tartsd meg akkor is lelkökben támaszul a hitet, hogy te változhatatlan vagy szeretettedben és azoknak akik tégedet szeretnek, mindenek egyiránt javakra szolgálhatnak.

Adj oh jó Atyánk! ez ifju párnak e földön is hosszú boldog életet, gyümölcsöztesd itten, ha szent felségednek úgy tetszik az ő szerelmeket a te kegyelmedben születendő és nagynevedben felnevelendő magzatokkal s add hogy ha majd a késő alkonyon földi éltök napja leáldozik s felvirrad reájok a jutalom napja, ha majd bíróséked előtt megállanak: elmondhassák itt vagyunk Uram! itten a gyermekek kiket nekünk adtál. Csak egy is azok közül el nem vészett. Ámen.

SZÍNHÁZ.

* **Szegény Jonathán.** Gyenge előadásban, rossz szereposztással került színre ez a jó operette. **Kaposi Józsa** friss temperamentumos, leleményes játékanak ésszép énekének köszönhető, hogy a közönség mégis talált szórakozást. **Kaposi Józsa** a tegnapi sikerével ismét hódított. Kivüle **Karacs** érdemel elismerést gyönyörű énekéért. Kár, hogy nem öltözködik gondosabban. **Thurzó Ilonát** is tapsolták. Bár ismételjük, hogy csakis a közép hangjai tiszták és egyetlen tiszta felső hangot sem tud produkálni.

*

Valóban sajnáljuk, hogy nem írhatunk himnuszt a tegnapi estéről. De mi nem pajtáskodásból írunk, hanem kötelességből, a melyet a színügy és a közönség iránt érezünk, mely nagy áldozatokkal tartja fent mindkét kulturális intézményt: a színházat és a sajtót.

Elismerjük, hogy a színházat mégis sokkal nagyobb áldozatokkal tartja fent, míg a vidéki hírlapírónak oly sokszor erős lelke szeretetével és pályája iránt való vonzalommal kell pótolnia azokat a hiányokat, amelyek a hírlapírást a fejlődésében és a fölvirágzásában gátolják.

Mégis a gyengébb vidéki sajtó is nagyban hozzájárul a vidéki színészet fejlődéséhez és semmikép nem érdemi meg, hogy kifigurázzák kritikájáért, habár azok nem is hemzsegnek mindenkor üres dicséretektől.

A legutóbbi tollharez is, amely nem kedvezett a társulatnak, csak jót eredményezett, mert új erővel frissítették föl. El nem vitatható, hogy nem a saját, hanem a színügy, a közönség érdekében íródott le ekkor minden sor.

A sajtónak nem az a kötelessége, hogy émelyítő dicséreteket zengjen, mert ezzel ugyan egyik irányban sem tenne hasznos szolgálatot. De úgy látszik vannak, akik fájnak az igazságtól és midőn nem dicsérik parányi tehetségüket, akkor terjesztik a vidéki divatot: Leszólni a sajtót, azt az intézményt, amelynek fejlesztése éppen olyan fontos, (hanem fontosabb) kulturális és nemzeti ügy, mint a vidéki színészet finomodása.

Ime, Debreczenben **Komjáthy János** igazgatása alatt izetlen tréfákkal kacagtatnak a sajtó rovására, sőt állítólag gondoskodtak előre, hogy a merőben czél-

zatos és banális tréfához megteremtsek a kellő hangulatot. — És történik ez azon igazgatónál, a kiről a lapok megírták őszintén, hogy szentimentális módon szaval. Ezért haragszik hát olyan nagyon Komjáthy ur.

Azt mondják, a debreczeni hírlapírók között voltak olyan emberek, a kik erkölcs dolgában épen nem szolgálnak mintaképül. Hiszen minden testületben vannak kicsapni való emberek. Ha jól tudjuk, a színész urak között is akadnak ilyenek. Például egy harácsoló ügyvédért, egy csaló kereskedőért, egy rossz színészért nem volna-e igazságtalanság az egész tiszteletreméltó testületet elítélni.

A vidéki sajtó intézménye nem tehet arról, hogy egyik-másik kiadó válogatás nélkül szerzőttem embereket, a kik kiszámíthatlan kárára voltak a hírlapírásnak. De nem vitatható el, hogy a jelenlegi sajtó munkásai becsületes törekvéssel buzognak abban, hogy minél inkább megfeleljenek a hivatásuknak.

Legujabb.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

Pánik a tőzsdén.

Budapest, április 27. A tőzsdén rohamos áremelkedések folytán a nagyobb tőzsdeügynökök *fizetéképtelenek lettek.* Ma délelőtt a tőzsdén semmiféle ügyletet sem kötöttek.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak esetleg hátfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és közeli hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattár a feleknek felvilágosításokat ad hétköznapiokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A debreczeni kir. járásbírószág szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— **Nem lesz önkéntes iskola.** A debreczeni illetőségű s Debreczenben besorozott egy éves önkéntesek egy része reménykedik, hogy az idén Debreczenben lesz a 39. gyalogezred önkéntes iskolája. Hiu reménység ez, mert már most jelezhetjük, hogy az idén sem lesz önkéntes iskola Debreczenben. Nem az ezrednél uralkodó szigorú fegyelem — hiszen a 39. gy. ezred tisztikarának humánus bánásmódja nagyon is örmeretes, — okozza ezt, hanem egészen más ok. Az önkéntességért folyamodó ifjak mikor kérvényüket benyújtották, már akkor jelzik, melyik ezrednél akarnak szolgálni. Az idén Debreczenben besorozott önkéntesek kétharmadrésze teljesen idegen, különösen a vadász-ezrednél óhajtja egy évet leszolgálni. Előírás szerint csak egy esetben létesíthetnek önkéntes iskolát, ha egyezrednél az önkéntesek száma meghaladja a huszat, de azért ha husz van, létesítenek önkéntes iskolát. Az idej sorozás eredménye azt mutatja,

hogyan alig tíz önkéntes jelentkezett házi-
ezredünkhöz, így tehát még gondolni sem
lehet arra, hogy az idén önkéntes iskola
legyen városunkban. A múlt évben beszo-
rozott önkéntesek közül a 39. ezrednél
tizenegy szolgál. Ezek az Aradon létesít-
ett önkéntesi iskolába voltak vezényelve.
Ha az önkéntesek együttesen azon lesz-
nek, hogy a megkívánt létszám meg-
legyen, az esetben létesülni fog az
önkéntes iskola s debreczeni családok
gyermekai nem lesznek kénytelenek
más városba menni, mi a szülőknek
is tetemesen nagyobb kiadást okoz. —
Az ok, hogy önkéntes iskola nincs
városunkban, — az, hogy ifjaink két har-
madrésze idegen ezredékhez megy szolgál-
ni s azok kik itt szolgálnának, kénytele-
nek elmenni, mert a létszám nem hozható
össze. Jövőben tartsanak az önkéntesek
össze, ez esetben lesz önkéntes iskola
házi ezredünknél.

— **A király esküvője.** Tegnap volt
44 éve, hogy Ferenc József oltárhoz
vezette Erzsébet királynét. Akkor a hatá-
ron hódoló deputáció fogadta a jövőd-
uralkodónét; vele jöttek szülei, Miksa
herceg és Mária Ludovika bajor her-
cegné, valamint testvérei Lajos és Ilona,
a leendő thurn-taxi örökös hercegnő.
A király Linzbe elébe utazott arájának,
ugyanott április 21-én theatre paré volt.
Másnap reggel 4 órakor a király elutazott
Felső-Ausztria fővárosából, hogy Nuss-
dorfban ismét megvárja aráját. A duna-
menti utazás valóságos diadalmenet volt.
Az emberek mind a partra özlöltek,
hogy láthassák a szép hercegisasszonyt.
Nussdorfban óriási néptömeg fogadta őket
és zajos ujjongás töltötte meg a levegőt,
amikor a király, szertartással nem törődve,
összesőkölt a szép menyasszonyát. A her-
cegleány Schönbrunnban töltötte az éjt
és másnap bevonult az osztrák székvá-
rosba. Április 24-én hétfőn, esti 7 órakor
volt az Augustinus templomban az eskü-
vő, utána teaestély és nagy fogadás a
Burgban. Ekkor mutatták be az új ki-
rálynénak a miniszterek, követei és állami
méltóságok nejeit. Az esküvőn a ki-
rályi ház többi hölgyein kívül jelen
volt Erzsébet főhercegnő, a mostani
spanyol régens királyné anyja is, a
ki akkor szintén fiatal asszony volt;
ő nyolc nappal megelőzőleg kötötte
második házasságát Károly Ferdinánd fő-
herceggel. Tizenkilenc évvel később,
áprilisban megint vidám lakodalom volt a
bécsi burgban. Akkor a király legidősebb
leánya, Gizella főhercegnő lépett az ol-
tárhoz. Két nappal később pedig Mária
Valéria főhercegnő ünnepelte ötödik szü-
letése napját.

— **Áthelyezett ügyész.** Az igazságügy-
miniszter Gaál Endre dr. debreczeni kir.
ügyészi alügyészt áthelyezte a budapesti
ügyészséghez. A debreczeni ügyészség
igen jeles erőt, kiváló jogászt veszít a
távozó ügyészben, a ki rokonszenves, mű-
velt egyéniségéért kedvelt, becsült tagja
volt a debreczeni társaságnak.

— **A szerkesztőségéből.** Lapunk fele-
lős szerkesztője utjából visszatérve a
mai nap ismét átvette a lap vezetését.

— **A gazdaságok majálisa.** Megemlé-
keztünk már lapunk egyik számában a
debreczeni gazdasági tanintézet ifjusága
által 1898. évi május hó 7-én tartandó s
igen fényesnek ígérkező majálisról. Most
ismét megemlítjük azzal, hogy akik meg-
hívót netalán tévedésből nem kaptak s
arra igényt tartanak forduljanak e végből
a gazdasági tanintézetbe a majálist rendező
bizottsághoz.

— **Kutya-rendelet.** Jaj nektek hara-
pós kutyák! Drótkosarat a szátokra, ne-
hogy valakinek a lábába kóstoljatok!
Nemcsak kutya-adó, de szájkosár is! Fi-
zetnek értetek és hangosan ugatnatok,
meg valakit egy kis plezurral megemlé-
keztetnek sem szabad. Nem dul-e még
köztetek a szocializmus nemes esz-
méje művelt kutyasága a fin de siecle-
nek? Vigasztalódjatok, csak negyven
napig tart a szátok fogsága és ha
a Hőgyes intézetnek pácienseket szál-
lító elvtársaitok meghunyászkodnak, —
tány adta ki rátok ezt a rendeletet, má-
tól kezdve csak szájkosárral járhattok,
mert ellenkező esetben jaj nektek.

— **Váltójog a bálteremben.** Anya, a ki a
lányát bálba viszi — kibocsájtó. Leány, a ki
táncolni megy — elfogadó. A tánczos —
forgató. Leány, akinek hozománya nincs —
üres forgatmány. A tánczos, aki a czechet
fizeti — névbeesülési fizető. A tánczos, aki a
souponcsárdás 2-ik részét átengedi — enged-
ményező. Csók a leány hátán — hátirat. A
mama uszálya toldat. A mama figyelmeztet-
ése, hogy elég a táncz — óvás. Üres hely a
mama mellett — telephely. A tánczosnőt, mi-
kor a helyére vezetik — telepítés. Hozomány,
a melyik nincs — lényeges kellék hiánya.
Tánczosnő — látra szóló váltó. Meghívó a
bálba — sommás végzés. Báli ruhaszámának
visszautasítása — kifogás.

— **A falu árvája.** Szegény, számalmas
hülye gyerek volt; ott ödögött napestig
a mezőkön, élt-éldegelt a pásztorok könyö-
rületéből. Estenden bevetődött a faluba
V. Péresre, de még a gyámja se vette
szavát. Télen-nyáron, fagyvan, viharban
ott élt csak a sik rónán, a titkos termé-
szet ölében. *Harangó* Elek volt a neve,
de csak úgy hívták: „a falu árvája.“ Nagy,
izmos, huszonhároméves fiu volt, de még
a szellő lebbentéstől is megfutott. Fél-
t: mindenkiben ellenséget látott. És szegény
falu árváját hiába várták délharangszóra
egy hónap óta már a pásztorok; valami-
től nagyon megijedt, elbujdosott. Vadas
István a gyámja most kereseti mindenütt
a vármegyében a boldogtalan fiut, a ki-
nek egy ingen nadrágon kívül egy szaka-
dozott házi rongypokróczból telt ki min-
den ruhája.

— **Az ügyenélő.** Még husz esztendő
sincs egészen Németh Katalin. Innen szár-
mazott el a muli nyáron a fővárosba kenye-
ret keresni. Ugy látszik azonban, hogy a
tisztességes megélésre keservesen tud rá-
kapni, mert az munkával jár. Valamilyen
könnyű foglalkozás után nézett Németh Kata-
lin s így rátért a betegeskedési pálya görön-
gyös ösvényére. Kórházról-kórházra járt s
adta erősen a nagybeteg, az orvosok hittek
neki s ápolták hónapokon át, gyenge étellel,
erős borral tartották, míg csak torkig nem
volt a jóval. Félesztendő multán, most jöttek
még csak rá, hogy mily ügyesen szédítette a
pesti orvosokat Németh Katalin; s minthogy
pedig most vidékre jött, minden esetre be-
tegségi szempontból — a miniszter felhívja a
szimuláns lányzóra a vidéki ispotályoknak a
figyelmét.

— **Felfalta a disznó.** Ledinceze köz-
ségben, a szerb husvét alatt rémes eset
történt. A községben volt egy Igro Iván
nevű öreg koldus. Rendes szállása nem
volt. Hanem a községházához járt fel
aludni. Hol az istállóban szokta meghuzni
magát egy elrekesztett kis kamrácskában.
Szerb husvét vasárnapján is felment. Vé-
letlenül nyitva maradt az istálló és kamra
közti ajtó. Az ólban egy kandisznó is
volt bezárva. Hatalmas vadállat. Ez sza-
badjára volt bocsátva. És így történt,
hogy a disznó átment az öreg ember
kamrájába és megtámadta a tehetetlent.
Agyarával felhasította a gyomrát. Kion-
totta a belső testrészt és felfalta. Ugyan-

abban az ólban volt a község bikája is,
mely midőn a vérszagot megérezte, iszo-
nyuan bögni és hánykolódni kezdett.
Ekkor benyitottak a bakterek az ólba,
hol a rémes jelenet tárult eléjük. A disznó
még akkor is falta és marta az öreget.
Már halva volt a szerencsétlen.

— **Droppa Emil öngyilkossága.** Most
már hivatalosan megerősítették, hogy
Droppa Emil Pakonya községben a Tisza
vizébe ölte életét. Erre vonatkozólag a
m.-csáthi járás főszolgabírói hivatal a
debreczeni rendőrfőkapitányi hivatalhoz
a következő értesítést küldte:

„T.-Pakonya község előljárósága je-
lenti: hogy f. évi ápril 22-én a Tisza
parton egy teljes férfi öltözetet találtak
és pedig: kabát, mellény, nadrág, czipő,
kalap, ing, lábravaló és jäger-féle alsó
ing és nadrág. A ruha eszmától a
Tisza széléig mezitelen lábnyomok
voltak láthatók, hihetőleg a ruhák
tulajdonosa öngyilkos lett. Miután
pedig a ruha zsebbe egy nagy
tárczán kívül „Droppa és Taróczky
Debreczenben“ című bélyegző lenyomat-
tal ellátott 8 darab üres levelező lap
találtatott, — és hogy f. évi április 19-én
Tóth Károly pakonyai tanítónak Droppa
Emil nevezetű debreczeni kereskedő mu-
tatta be magát, hivatalos tisztelettel az
íránt keresem meg, hogy a Droppa és
Taróczky ezégtől ki lett-e valaki e vi-
dékre küldve és hogy Droppa Emil
kereskedő van-e Debreczenben, s ha
igen, otthon van-e? Szóval nevezett ke-
reskedőt fentiekről értesíteni és a hiva-
tal pedig az eredményt közölni ne ter-
heltessék.

M.-Csáth; 1898. ápril 15.

Török János,
szolgabíró.

— **A biciklis hölgy.** Baranyi Erzsébet
a biciklis hölgy, ki kerékpáron az egész
országot bebarangolja, a múlt héten ismét
ellátogatott Debreczenbe. A múlt évben
is szerencsétlente Debreczent s a főteczán
nem kis feltűnést keltett, amint ecent-
rikus öltözékében végig kerékpározta a
főpiacot. Azóta beköborolta az egész
országot, mindenütt feltűnést keltve. A
múlt héten váratlanul ismét megjelent
Debreczenben, talán csak épen azért, hogy
viszontlássá azt a várost, honnan anélkül
távozhatott el, hogy valami kellemetlen-
sége akadt volna a rendőrséggel. A rend-
őrség azonban mostani ittartózkodása alatt
szemet vetett a hölgyre. Figyelemmel kísérte
s tudniakarta mit csinált Szabadkán s mit
csinált Váradon. At is irt mindkét város
rendőrségéhez, honnan ma jött meg a
válasz. Rövid mindkét helyről. Csupán
csak annyi volt az átiratokban, hogy Ba-
ranyi Erzsébet mint foglalkozás nélküli
egyén úgy Váradról, mint Szabadkáról
végeken ki van tiltva. Baranyi Erzsébet
valami uton-módon neszt vette, hogy a
debreczeni rendőrség is érdeklődik szemé-
lye iránt, nyomtalanul eltűnt a városból
biciklijével együtt. Jövőben ha ismét sze-
rencsétlente Debreczent látogatásával, a
rendőrség gondoskodni fog arról, ne sokáig
keltsen feltűnést a főteczán.

— **Az elátkozott ház.** Spiritiszták figyel-
jete! Egy elátkozott házról kaptunk hírt,
mely a község lakosságát néhány nap óta
óriási izgatottságban tartja. Fényes nappal
tüzes kövek repülnek az elátkozott házra s
nem tudni honnan s miképpen hullanak ezek
a kövek.

A spiritisztikus és szenzációs esetről a
következő tudósítást vettük:

Blau álliosi kereskedő édes anyja az-
előtt két hónappal megbetegedett. A fia, nem
tudni miért, nem ápoltatta otthon édes any-
ját, hanem kiadta idegen helyre. Az anya ezt

annyira zokon vette, hogy halála előtt, mikor ágya mellett meggyújtották a halál gyertyáját, könyes szemekkel a jelenlevők felé fordult és rekedt hangon így szólt:

— Legyen átkozott a ház minden lakójával együtt, a honnan szivtelen fiam engem kitett...

Blauné aztán meghalt. Eltemették egyszerűen, minden halotti tor nélkül.

És harmadnapra a kőzapor megindult. Fényes nappal, a mikor mindenki láthatja, hullanak a két kiló nehéz kövek a házra, melyet az anya elátkozott. Azt hitték eleinte, hogy a szomszédokból jönnek, de mikor a szomszédokat kilakoltatták s azért mégis hullottak alá a kövek, a dolgot komolyan kezdte venni a község lakossága. Egy csendőrségi éjjel az udvarban lévő szalma-kazalba rejtőzött, hogy a titkok titkait kitudja, de még a kövek irányát sem sikerült kitudni.

Tegnapelőtt egy két kiló nehéz tüzes kő furódott a tetőn keresztül a szobába és kiégette az asztalt. A rejtélyes kőhullásban az a furcsa, hogy fényes nappal történik.

A lakosság izgatottságát legjobban bizonyítja az, hogy vannak, kik annak adnak hitelt, hogy az anya lelke a hazajáró szellem és az óhajtja elpusztítani fia házat. Mondják, hogy a sir mellett két nyílás is volna. Az egyik, a hol kijön az anya lelke, a másikon, a hol este ismét visszatér.

Az érdekes eset megvizsgálására a napokban egy spiritiszta is künn járt az elátkozott házban.

x Dr. Johnsen, híres orvos hagyatéka azon recept, mely szerint a dr. Johnsen kenőcs készül. E szer használatának leírását ingyen küldi meg a Zoltán-féle gyógyszerház (Budapest, Széchenyi-tér) mindazon csusz és közsvényes betegeknek, kik ezimeiket beküldik. Az elismerő levelek ezrei bizonyítják a szer páratlan csodás hatását.

TÁVIRATOK.

— A Debreczeni Ellenőr saját tudósítójától. —

Megtámadott Dániel br.

Budapest, április 25. A Függetlenség mai száma „Dániel Ernő bukása” czimen olyan cikket közöl, amely tele van valótlanosságokkal. Ezek megegyezésére a következő hitelt érdemlő adatokat soroljuk föl:

Förster Nándor azért lép át a reziczi vasgyár igazgatójává, mert a tulajdonos osztr. államvasut 40,000 frt fizetést ajánlott föl számára, — amit a magyar állam meg nem adhatott. Távozása különben teljesen szabályszerűen történt.

Az valótlan, hogy Förster 8 hivatalnokot elcsábított volna magával, mert ezek több helyről kaptak kedvezőbb ajánlatot, azt el is fogadták, ami csak azt bizonyítja, hogy az állami gépgyár tisztviselői kapósak.

Hogy Förster a munkákat kiszolgáltatta volna, az képtelenség, mert első sorban nem is lehetséges, de Förster jelleméről ilyesmit feltételezni nem is lehet.

Ami a gépgyár hanyatlását illeti, az merőben alaptalan, mert a gépgyár soha annyit nem jövedelmezett, mint éppen az elmúlt évben; Baross alatt a legnagyobb jövedelem 400,000 frt volt; a múlt év jövedelme pedig két millió — 200,000 frt. Ezért a nagyobb jövedelemért adott az igazgatóság a szokottnál nagyobb remunerációt a tisztviselőknél, akik azt teljes mértékben meg is érdemelték.

A kormányozható gólya.

Budapest, április 27. Schenk dr. híres hazánk fia hihetetlen fölfedezését a kormányozható gólyáról (hogy úgy mondjuk!) — nemsokára átadja a nagy közönségnek, még pedig könyvalakjában. Annak a híre, hogy Schenk dr. találmánya szerint a táplálkozás befolyást gyakorol a születendő

gyermek nemére. — rendkívül izgalmat keltett világszerte. Találmánya iránt természetesen érdeklődött az egész világ s nevezetesen, hogy a legkiválóbb orvosok, bár hihetetlennek tartották a dolgot, — mégis azt mondták: ha Schenk állítja, nem lehet teljesen alaptalan.

A Mátyás-szobor.

Budapest, április 27. Hegedüs Sándor elnök és Sándor József jegyző aláírásával gyűjtőleveket bocsátottak ki a kolozsvári Mátyás-szobor költségeihez még hiányzó 30,000 frt fedezésére.

Irodalom és művészet.

* A Hansen-féle „In Nacht und Eis — Éjben és jég között — (Brockhaus F. A. kiadása Lipesében) című könyvnek sikerült az, a mit ritkán lehet egy műről elmondani, hogy olvasóit mind végig feszült érdeklődésre bírta és csak azon sajnálkoztak, hogy a mű be van fejezve. A mű folytatása iránti óhajtás azonban teljesítetlen nem marad. A kiadó-vállalatnak sikerült Nansen két utitársától az edpediczióra vonatkozó újabb adatokat beszerezni. Ezen, a szerzők naplójaiból merített elbeszélés legközelebb a Nansen-féle mű függelékéül, gazdagon illusztrálva egy terjedelmes kötetben fog megjelenni. Nordahl Bernát, a „Fram” elektratechnikusa a „személyzet” álláspontját védi ügyesen és elfogulatlanul. Johansen Hjalmar hadnagy pedig tulajdonképpen szinte a személyzethez tartozott, mert eredetileg fűtőnek csapott fel, hogy egyáltalán velük mehessen. De mindenki a száján viseli nevét, mióta Nansen azon a páratlan szánutazáson elkísérte. Amit ez alkalommal tapasztalt, azt „Nansen és én 86° és 16 percz távolságban” (az északi pólus legmagasabb pontja, alig 400 kilométernyire az óhajtott czéltől.) Minthogy Johansen Hjalmar épügy, mint Nordahl rendkívül amővelő előadásban vázolják élményeiket és amővel az egésznek különös színezetet nyújtanak, ezen harmadik kötetet mindenki óhajtani fogja, aki az első kettőnek birtokában van. A külső kiállítás szorosban az előbbiekhez van alkalmazva. Ez is gazdagon van képekkel díszítve, melyek közül a Nansen aquarelljei után készült 4 színes lap különösen emeli az összehatást. Az elegáns kötésű könyv ára 6 frt, de kapható 30 kros füzetekben is. Megrendelések vagy közvetlenül, vagy könyvkereskedés útján történhetnek.

CSARNOK.

A csókok éjszakája.

Irta: Molnár Ferencz.

Prológus.

— Folyt. és vége. —

V.

Ugy éjjel felé zörejt hallott Nikola mester az ajtaja előtt. Felkönyökölt az ágyában és figyelt a sötétbe, nagyra meresztetve szemmel.

Valaki kopogtatott az ajtón.

— Ki az?

Egy női hang felelt halkán:

— Bocsáss be, Nikola mester...

— Ki vagy?

— Majd meglátod. Hamar nyisd ki az ajtót, mert fázom.

— Nem nyitom ki. Majd holnap reggel jöjj, ha dolgoz van velem.

— Akkor későn lesz, Nikola mester!

Vége is megharagudott a fiatal tudós, hirtelen kiugrott az ágyából és kinyitotta az ajtót:

— Hát mi az?

Finom, karcu termetű asszony surrant be.

Bezárta maga után az ajtót és lihegve szólt:

— Ugy siettem, Nikola mester... de csak hogy már itt vagyok. Szeretlek, Nikola...

És levette a fátyolát.

Nikola mester elbámult. Mintha Illi asszony állott volna előtte nagy, sötét arany színű hajával, szalaggal a homloka fölött, ahogy már most nem hordják az asszonyok.

— Tudod talán — folytatta halk, hízog hangon az asszony — hogy ma van a csókok éjszakája?

— Igen... — hebegett a mester.

— Nos, hát én csókért jöttem hozzád. Tulajdonképpen a testőrkapitányhoz készültem, aki már egy év óta szerelmes belém. De most hogy elmentem hozzá, éppen akkor ment be az ajtaján a főadószedő felesége. Soha többet nem nézek a szemébe a gazembernek!

— És? — kérdezte Nikola.

— És? hát micsoda kérdés ez. Idejöttem hozzád, mert szép és tudós férfi vagy, Nikola mester. Megengedem, hogy megcsókolj...

— De hisz én nem is ismerlek!

— Az nem baj. Nevezd, ahogy akarsz. Nevezd Illinek... akárhogy...

A tudós összeborzad, mert úgy hasonlított a szent és épen most leleplezett Illire az idegen asszony.

— Nos, csókolj meg! — szólt szerelmes simulással az asszony és Nikola nyaka köré fonta karjait.

— Az ifju mester nagyon elvörösödött, de jól esett neki a puha asszonykar érintése.

— Én... nem... — hebegett.

— Csókolj meg...

Végre hajlandó lett őt megcsókolni Nikola mester. És éppen, amikor ajkával közeledett felé, az asszony nagyot sikoltott és ellökte magát.

— Jujj! Koponya... vidd el onnan!

A higgadt és nőgyűlölő mester kétségesen ugrott az asztalhoz és úgy vágta a sarokba a koponyát, hogy ezer darabra tört. Azután visszajött, hogy megőlelje a szép idegent. De az asszony már akkor könyvek közt kotorászott. A fontos pergament is megtalálta az asztalon.

— Mi ez? — kérdezte.

— Semmi. Add ide...

— Dehogyan adom...

Olvasni kezdte, föl-főlkapva a levegőbe, a mikor Nikola ki akarta venni a kezéből. Eppen akkor kapta ki végre, a mikor már végig olvasta az asszony. Ovatosan elzárta a szekrényébe.

— Ez nem szép — szólt az asszony.

— Mi nem szép?

— Hogy ilyen aljas módon megrálgalmazd a szent Illit!

— De biz ez szóról szóra igaz!

— Nem igaz!

Vitatkozni kezdtek. Végre megsohalkalta a dolgot Nikola mester, mondván: — Ne vitatkozzunk. Talán csak nem azért jöttél? Csókolj meg...

— Nem. Amíg ezt a pergament a tűzbe nem dobod, nem csókollak meg.

S hogy a csók hiányát annál érezhetőbbé tegye, czirógatni, becézgetni kezdte a mestert. Ez végre is sirva fakadt a nagy dilemmától:

— De hisz az én dicsőségem függ ettől a pergamenttől. Hallhatatlan leszek, és megszüntetem a csókok éjszakájának intézményét!

— Dobj a tűzbe.

— Ennekem nincs szivem ahoz. De ha megígéred, hogy esküvel bizonyítod, hogy láttad, bedobhatod a tűzbe.

— Igérem.

— Itt a kulcs.

Aztán mindjárt a tűzben volt a pergamen. Künn éjjelt harangoztak.

Csönd lett.

Szönyegek,
csipke- és szövet-
függönyök,
ágy- és asztalterítők,
butorszövetek,
viaszos vásznak
nagy választékban kaphatók
Szabó Lajos fiai
cégnél
Debreczen, Rózsa-tér.

Legjobb francia mosószer
LESSIVE PHÉNIX
Phénix-mosószer,
J. PICOT szabadalma Páris.
A fehérnemű fenntartására és szépítésére.
Legjobban moshatunk mindent szappan szóda, hamu stb. nélkül.
Kezesség ártalmatlanságáért.
Lessive-Phénix
Kapható minden fűszerkereskedésben és droguériában eredeti csomagokban.
Képviselőség: 357-5-4
Békés Adolf, Debreczen.

A Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan hol találtassék használatban?

Minden városban
Minden faluhelyen
Minden uriháznál
Minden gazdaságban
Minden háztartásban
Minden hölgy-pipereszobában
Minden gyermekszobában
Mindenütt, ahol a bőr ápolását

célszerűen, eredménynyel és takarékosan üzni óhajtják. A Doering-féle, bagolylyal ellátott szappan 30 krba kerül. 216-22-3

4226.
1898.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által, a Nagy-Mester-uteza 1331. számú telken emelendő elemi iskola és tanító-lak építési munkálatainak biztosítására zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

Az egyes munkanemek a következők:

- I. Föld-, kőműves- és elhelyezési munka.
- II. Ács-munka.
- III. Bádogos-munka.
- IV. Asztalos-, lakatos-, famázoló- és üveges munka.
- V. Szobafestő-munka.

Pályázók kötelesek az e célra külön kinyomatott költségvetési mintalapokra egységárait beiktatni s az ekként kiállított költségvetést aláírásukkal ellátva ajánlatukhoz csatolva beadni.

Az összes munkák együttesen vagy külön-külön is kiadatnak.

A pályázatban résztvehet minden szabályszerű képesítéssel bíró iparos

Csakis oly ajánlatok fogadtnak el, melyekhez a költségvetési minta csatolva van.

Ajánlattevő köteles az ajánlati összegnek 5%-át készpénzben vagy óvadék-képes értékpapírokban biztosítékul f. évi május hó 6-án délelőtt 10 óráig a városi házipénztárnál letenni és a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok f. évi május hó 6-án délután 5 óráig a polgármesteri hivatalnál nyújtandók be.

A beérkezendő ajánlatok f. évi május hó 7-én délelőtt 10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve érkezett, utó-, távirati és oly ajánlatok, melyek kétséget támasztható kifejezéseket tartalmaznak, vagy a melyekhez a biztosíték letéti jegye nincs csatolva, el nem fogadtnak.

A városi tanács fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül tetszése szerint választhasson.

A tervek és feltételek a városi mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők, — a hol a költségvetési mintalapok is kiadatnak.

Debreczen, 1898. április hó 23-án.

411-2-1

A városi tanács.

Ezen sorsjáték 6 osztályra osztott össznyereménye a következő:			
	korona		korona
1 jutalom nyeremény	600,000	1 nyeremény	25,000
1 nyeremény	400,000	7 „	20,000
1 „	200,000	3 „	15,000
2 „	100,000	31 „	10,000
1 „	90,000	67 „	5,000
1 „	80,000	3 „	3,000
1 „	70,000	432 „	2,000
2 „	60,000	763 „	1,000
1 „	40,000	1238 „	500
5 „	30,000	90 „	300

31700 nyeremény à 200 kor. 3900 nyeremény à 170 kor.
4900 nyeremény à 130 kor. 50 nyeremény à 100 kor. 3900
nyeremény à 80 kor. 2900 nyeremény à 40 kor., összesen
50,000 nyeremény 13.160,000 kor. összegben.

100.000 sorsjegy 50.000 nyeremény.

BIHARI EDE
Magy. kir. szabadalmazott
osztálysorsjáték
főelárusító helye.
Elküldök utánvétellel vagy a betétösszeg előleges beküldése ellen-
(postautalvánnyal vagy ajánlott levélben)
I. osztályu eredeti sorsjegyet
egy egész egy fél egy negyed egy nyolczad
6.— frt 3.— frt 150 frt —.75 kr.
A hivatalos terv minden megrendelőnek ingyen mellékeltek. A hu-
zásjegyzéket mindjárt a húzás után felszólítás nélkül beküldöm.
Megrendeléseket kérem minél előbb a sorsjegyek eladásával meg-
bízott főelárusítónak
BIHARI EDE Budapest,
Kerepesi-ut 20.
beküldeni.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben 349-8-4

Egy millió korona.